

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno med prazniki.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 300—	celoletno K 480—
polletno 150—	polletno „240—
3 mesečno 75—	3 mesečno „120—
1 25—	1 „40—

„Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 po nakaznici.
 Samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Številka velja 120 K
 Poština plačana v gotovini.

Fran Govekar:

Od Napoleona do Clemenceaua.

Francoska revolucija l. 1789 je začel modernega nacionalizma. Vsak narod bodi avtonomen! Nobe- na tuja sila naj ne sužnji narodov, nego odločaj vsak o sebi svobodno. To je bila nova ideja franc. revolucije, ki je rodila pojem moderne narodnosti. Samoodločba je postala geslo individuum in celim narodom. In nositelji te nove misli je postal Napoleon, predstavitelj mednarodnega latinstva. Italijan po krvi je postal prvi Francoz, dasi bi bil rajši postal Rus! Kakšne možnosti si lahko slika naša domišljija, ako si mislimo Napoleona kot ruskega generalisima, ki bi bil vodil vse slovanske sile proti zahodu!

Zato Napoleon ni bil mož, ki bi mogel razumeti svetost narodne zavesti in ki bi bil uresničil načelo samoodločbe. Renegat sam, ni mogel spoštovati narodnega prepričanja drugih. Tako je bil Napoleon zlasti za Slovane veliko razočaranje.

Poljaki so mu bili le sredstvo proti Rusiji in drugim sovražnikom; strašno so se žrtvovali Poljaki za Francijo, a želi niso zahvale.

Rusi so bili Napoleonu barbari, ki jih je treba pregnati popolnoma iz Evrope in Azije. Sovražil jih je, morda tudi iz užaljene samoljubnosti ali iz mržnje proti absolutizmu carizmu. Da bi bil slutil slovanske sile, ki se pripravljajo izbruhniti na dan, za to ni imel čuta.

Srbi so bili edini južni narod, s katerimi se je vsaj navidez resno pogajal. Zanimali so ga kot narod, ki hoče svobode. Ko se je sklenil l. 1809. šenbrunski mir ter je nastala Ilirija, so se srbski borci vzemirili. Da, še pred sklepom tega mira, so Srbi že poslali iz Beograda Napoleonu izjavo, da so pripravljene izročiti Francozom vse svoje trdnjave, ako jim Napoleon pripomore, da Srbija doseže državno neodvisnost. Srbi se potem združijo z armado, ki ji poveljuje general Marmont v Dalmaciji, in francoska in srbska armada nato napadeta združeni Ogrsko iz Slavonije, Srema in

* Glej članek dr. B. Vošnjaka v »Slovanu« leta 1908.

Banata. Tega se Madžari že bojijo, saj živi med njimi nekaj milijonov podjarmljenih Srbov. Vse te osvoboditi in uediniti, kolika naloga! — Karadjordje je bil mož, ki je imel tako idejo! Morda je Karadjordje že sanjal o uedinjenju vseh Jugoslovenov pod vladavo svojo, a — Napoleon ga ni razumel. Dva meseca je čakal kapetan Vučinić, odposlanec Črnega Jurja, Napoleonovega odgovora, a dočkal je le fraze, ne pa čina. Ako bi bil Napoleon pritrđil Črnemu Jurju in srbski skupščini v Trstu, bi se bila Francija pač zapela v boj s Turki in Madžari. Tega Napoleon ni hotel, dasi se je bil z navdušenjem lotil romantične ekspedicije v Egipt . . . Zasnubil je rajši lepo, a puhloglavo Marijo Louiso, hčerko avstrijskega cesarja. In prav v onih dneh, ko se je Vučinić trudil prepričati Napoleona, kakšna moč bi bila svobodna in uedinjena Srbija v zvezi z Ilirijo, je izjavil Napoleon Metternichu: »Srbija mora biti avstrijska! Če hočete zasesti Beograd, jaz ne ugovarjam. Uredite srbske zadeve, podredite to deželo svojemu vplivu, jaz vam hočem še pomagati.«

Tako se je Napoleon igral s Srbi kakor s Poljaki!

In Slovenci? Napoleonu so bili Srbi, Hrvatje in Slovenci »le peuples«, inferiorna narodna čreda, dobra kvečjemu za vojaško granico proti Turkom. V svojih proklamacijah govori le o »Kranjcih«, včasih pa celo le o »Nemcih«. Ne da bi vprašal, kakšen narod hiva tu in tam ob Adriji, si je prikojil evropski zemljevid le v interesu Francije. In kakor Nemci nemščino, so Francozi takoj uvažali francoščino. Znanje francoščine je bil pogoj našim dijakom za držav. ustanove in našim uradnikom za karijero.

Ne, visoko leteče želje Vodnikov so se izjalovile: samoodločba naroda se ni izpolnila. Slovenci so bili Napoleonu prav tako brez pomena, kakor dobrih sto let kasneje Clemenceau. Slovenci so bili po 4letni ilirski dobi glede Napoleona prav tako razočarani, kakor smo razočarani danes glede Tardieua in Clemenceaua. No, danes smo

razočarani tem huje: Napoleon je uedinil vsaj vso Kranjsko, Koroško do Königsstuhla, Goriško in Gradiško, Trst, Istro, ogrsko Primorje z Reko, civilno in vojaško Hrvatsko, Istro, Dalmacijo in Dubrovnik — a kako nas je obsekal Clemenceau! Zato se vzlic vsemu spominjamo Napoleona s hvaležnostjo. In nikdar ne pozabimo, da nam je prinesel prvi svobodo in spoštovanje našega jezika, evropsko prosveto, napredek in red v vsakem oziru. Velike slovanske nade so se sicer glede Napoleona izjalovile, ideala jugoslovenskega ni razumel in ni hotel uresničiti, dasi so se mu Srbi ponujali, pa tudi po tem razočaranju je ostalo še mnogo levega, ki je osvojilo slovanska srca.

Nihče nam ne vzame vere, da je živel v Napoleonu močna volja,

Dr. Božo Lovrič:

Štirideset mučenikov.

V Pragi, koncem aprila.

Vzdignilo se je vse mesto, da izkaže zadnjo čast mučnikom. Bilo jih je 42. Poginili so na italijanskem bojišču kot legionarji. Postavili so jim vešala in s temi tudi trajni spomenik v srcu takrat še ne osvobojenega naroda. 42 mladih mož, malokateri je štel nad 30 let. Kako jim je bilo ko so živi krenili na svoj lastni sprevod? Kake misli so jih navdajale, ali so preklinjali ali blagosiljali trenutke svojega rojstva? Težki so bili koraki, kakor da so jim noge priklopane na zemljo. Noče se jim v smrt, misel bi to hotela, ali telo se ne uda, ono bi hotelo živeti in z jednim objemom obseči ves svet. S čim naj se odtrami sigurnost neizbežne smrti? Pa če bi bil ptica, bi se ne rešil, ker stotina pušk bi ti prekinila vzlet. Drže te kot zver v železu in naslanjajo se nad tvojimi mukami. Smrt je gotova neodvratna, niti čudo te ne more rešiti!

Vse spreletava kot sen misel, kaj delajo njihovi doma. Morda se sedaj smejejo, veselijo, morda tudi njihove matere ne mislijo na nje. Huda je smrt brez svojcev! In življenje, kako je krasno! Daljave poljubljajo nebo, vse živi, vse se miče, samo njim je usojeno umreti. E, da jih ni sram, zatulili bi kot zveri, za-

biti dober in pravičen. Hoté ali nehoté je bil dober in pravičen tudi nam. Tega pa ne moremo reči o Tardieuju, Clemenceauju in drugih današnjih Francozih, ki smo vanje zaupali kakor naiivni otroci. V Napoleonovi dobi smo bili še nerazvit, kulturno nizko stoječ in narodno še nezaveden narod; Napoleon sam je imel smisla le za teritorije, ne pa za narodnosti. Dandanes pa, ko smo kulturno in nacionalno krepko razviti, je napram nam pokazal čisto francoski Clemenceau manje pravičnega razumevanja kakor pred 112 leti porančeni Italijan!

Francija je tako že od Napoleona doslej naša — nesrečna ljubezen. Čas je, da se nič več ne ponižujemo!

dal sprevod, kakoršnega doslej še nisem videl. Na stotisoče ljudstva je spremljalo mučenike. Velikanska povorka, kakoršne najbrže Praga ne pamti. Pred pokopom je govoril Rotnagl, minister Husak, Klofač in Udržal. Vsi so povdarjali pomen tega tužnega ali slavnega dne. Za hip so utihnili vsakdanji sporti, vračala se je vera v človeka. Dokler bomo imeli mučenike, bo živela tudi prava človečnost. Misel, da so se drugi za nas žrtvovali, dela nas boljše in važnejše.

Vtisk je bil vzvišen. V dolgem nizu — na topovih — so bile razvrščene krste, ovite z rdeče-belimi zastavami in nakičene s cvetjem, zelenjem in venc. Masaryk jim je poslal lovorjevo pločo, kakor da je bila dvignjena z obrastlega groba, in na tej zeleni ploči je bil trnjev venec. Bilo je na stotine vencev, na tisoče vojakov, na stotisoče gledalcev. Velikasto pozorišče, ki je dvigalo prisotne. In prav je tako! Ponosen narod je spremljal k večnemu počitku svoje najboljši sinove. Ubila jih je Avstrija na italijanski fronti, ali taka vešala so zelenjša tudi od lovorik . . .

Politične vesti.

— **Krajevna organizacija JDS Viš** sklicuje na soboto, 7. maja ob pol 8. zvečer v gostilni »Na poštl« splošen sestanek vseh volilcev in novo izvoljenih občinskih odbornikov Gospodarske stranke na Viču. Predmet sestanka: Delovanje občinskih odbornikov Gospodarske stranke v novem občinskem odboru na Viču. Ker je razgovor važen in nujen, je udeležba v interesu volilcev, samih obvezna in sicer za pripadnike vseh treh združenih strank! — **Krajevna organizacija JDS Viš.**

— **Predlog nemške vlade glede vojne odškodnine naših držav.** Beograd, 5. maja. Nemška vlada se je obrnila na našo delegacijo v Parizu s predlogom, ni odpadejo vse upravne formalnosti glede uvoza nemškega blaga v vprašano vojno odškodnino. Nemška vlada predlaga izplačilo vojne odškodnine in natura. Nemčija je pripravljena dati na razpolago svoje vagonne za prevoz blaga. Naša vlada še ni odgovorila na ta nemški predlog.

— **Povratak ministra dr. Kukovca.** Beograd, 5. maja. Sročil se je vrnil minister za socialno politiko dr. Kukovec s svojega inšpekcijskega potovanja po Vojvodini, kjer je nadzoroval okrožne blagajne, trgovske in obrtniške zborni-

Napoleonova smrt.

(5. maja 1821. na otoku sv. Helene.)

Po zapisnikih Napoleonovega osebnega zdravnika dr. Antomarchija.

2. Agonija.

5. maja 1821. Noč je bila zelo nemirna. Napoleon je stalno v deliriju. Govori s težavo in izgovarja nerazložne in nevezane besede. »Vrsta . . . vojska« se mu je iztrgalo iz ust. To so bile zadnje besede, ki jih je izgovoril. Mislim sem, da je duh že zapustil telo, ko se je počasi utrip zopet oživel, tesnoba je popustila, globoki vzdih so mu uhajali iz ust. Napoleon je še živel.

To je bil najbolešnejši prizor iz vseh, ki so spremljali njegovo dolgo nezavest. Gospa Betrandova, ki vkljub vsemu trpljenju ni hotela zapustiti postelje vznešenega umirajočega, je dala najprej poklicati svojo hčer Hortenzijo in potem svoje tri sinove, da bi jim še zadnjič pokazala onega, ki je bil njihov dobitnik. Ni moglo popisati ganotja, ki je obilo te uboge otroke pri pogledu na smrt. Bilo je že skoraj 50 dni, kar jih niso več pustili k Napoleonu in njih oči so polne solz iskale na njegovem bledem, spremenjenem obrazu izraz velikosti in dobrote, ki so ga navadno vi-

deli na njem. In z enim samim skokom so se vrgli na posteljo, prišli so obe cesarjevi roki in so ju poljubljali z vzdihom in pokričali s solzami. Mladi Napoleon Bertrand ni prenesel tega pogleda, podlegel je čustvom, ki so ga obvladala, padel je in obležal v omedlevici. Treba je bilo otroke odtrgati od postelje in odpeljati na vrt. Gotovo jim je spomin na ta prizor ostal v njih srcih in jim ni nikoli več izginil: ne enkrat jih bodo zopet obile solze, ko se spominajo, kako so gledali Napoleonovo telo v trenutku, ko ga je ostavljala njegova velika duša. Mi, ki smo videli to žalostno slovo otrok od njihovega vznešenega dobitnika, smo imeli občutek, ki ga ni mogoče izraziti s človeškimi besedami. To je bil en vzdih, ena bolest, ena slutnja nesrečnega trenutka, ki se je blizal z vsako minuto. Utrip je zastajal z nemirom sem ga opazoval. Skušal sem, ali še ni ugasnila iskra življenja, ko zagledam Neverro bledega, z razmršeni lasmi, popolnoma iz sebe. Ta ubožec je bil oslabljen vsled 48 dnevnega »netia jeter z vročico in je komaj okrevljal. Toda zvedel je o cesarjevem stanju in ga je hotel še videti, hotel je še enkrat zagledati njega, ki mu je tako dolgo služil. Zapustil je posteljo in je prišel in prelival poto-

ke solz. Skušam ga spraviti nazaj, toda njegov obup raste z mojim prizadevanjem. Misli, da je cesar v nevarnosti in da ga kliče na pomoč. Ne more ga zapustiti, hoče se bojevati in umreti zanj. Ni vedel, kaj počenja.

Hvalil sem njegovo vnemo, tolažil sem ga in spravljal sem ga končno na njegovo mesto.

Sledilo je krčevito grgranje v prsih, in v želodcu, globoko vzdihovanje, žalostno stokanje in onemoglo gibanje, ki se je končalo z glasnim usodnim pojmom. Trepalice so obstale, oči so se gibale in se obračale proti zgornji vek, utrip je ponehaval in se zopet oživljal.

Manjkalo je enajst minut do šestih. Cesar je dokončal svoje življenje: njegova ustna je pokrila lahna pena. Bilo ga ni več.

Vse je izbruhnilo v jok in vzdihovanje. Vsakogar je zadela kruta izguba. Bili smo v prvem navalu bolesti. Dva Angleža sta to izrazilo: pomešala sta se med nas, prišla sta v salon, odgnila in močila sta cesarja in sta odšla, kakor sta prišla. To onečastenje nas je spravilo k zavesti. Vrnili smo se in smo stržili pri mrliču. Angleške roke ga niso smele oskruniti.

3. Ob mrliču.

Bil je že šest ur mrtev. Dal sem ga obriti, umiti in položil sem

ga na drugo ležišče. Izvršitelji poslednje volje so pregledovali dva dostavka oporoke, ki sta imela biti odprta takoj po cesarjevi smrti: eden se je tikal darov vsem osebam njegovega doma in miloščine, ki je imela biti razdeljena med ubožne na Sv. Heleni. Drugi je obsegal do- ločila glede pogreba: njegova vsebina je sledeča:

16. aprila 1821. Longwood.

To je odstavek k moji oporoki:

1. Želim, da bi moj pepel počival na bregu Sene, sredi francoskega naroda, ki sem ga tako ljubil.

2. Zapuščam grofu Bertrandu, Montholonu in Marchandu denar, dragocenosti, srebrno opravo, porcelan, pohištvo, knjige, orožje in sploh vse, kar je mojega na Sv. Heleni.

Ta kodicil je bil ves napisan z mojo lastno roko, od mene podpisan in zapečaten.

Napoleon.

1. pečat.

Izvrševalci oporoke so oznanili vsebino tega dostavka guvernerju, ki je protestiral proti tej zahtevi in je izjavil, da je nedopustna, da je on proti temu in da mora truplo ostati na otoku, ker Anglija v tem oziru ne bo popustila. Hoteli so pomiriti njegovo jezo — prosili so ga — vse je bilo zaman. Poiskali so to-

rej prostor, ki je cesar o njem vedno rad govoril, dasi ga je bil videl le enkrat, kjer je izvirala blagodejna voda, ki mu je tako pogosto pomirila bolečine, na katerih je trpel. Sir Hudson je bil s tem zadovoljen. Ze od l. 1820. je imel ukazano, da naj zadrži Napoleonovo truplo, vseeno kje, na tej ali oni strani otoka. Takoj je sedel na konja in je prijezdil na čelu svojih častnikov, s členi svojega sveta, z generalom Coffinom, kontreadmiralom Lambertom, markizom de Montechesu in z vsemi zdravniki in kirurgi na otoku.

Hotel se je prepričati na lastne oči, da je Napoleon res mrtev, da je telo pred njim res mrtvo truplo cesarjevo. Zahteval je, da se truplo takoj raztelesi, toda pripomnil sem, da je šele pred kratkim zasom nastopila smrt. Odstopil je od svoje zahteve.

»Prosil ste me za sadro, da bi naredili odlitek pokojnikovega obraza (masko). Eden iz mojih kirurgov je zelo spreten v tem oziru: pomore vam.«

Zahvalil sem njegovo ekscentrično. Napraviti masko je tako lahka stvar, da nisem potreboval pomoči. Toda nisem imel sadra. Gospa Betrandova je na svoje nujne prošnje dobila samo nekako apno. Nisem vedel, kaj naj storim, ko je

ce ter industrijska podjetja. Po ministri izjavi bo treba reformirati vse te institucije v Vojvodini.

— Povratek finančnega ministra. Beograd, 5. maja. Danes se je vrnil v inspeksijskega potovanja finančni minister Kumanudi.

— Vsa Dalmacija za naziv države Jugoslavija. Po veličastni skupščini v Dubrovniku, kateri je predsedoval dr. Pero Cingrija in na kateri se je soglasno sklenilo, naj se naša država imenuje Jugoslavija, se vrše po vsej Dalmaciji skupščine, ki se priključujejo Dubrovniku tako, da se more reči, da je vsa Dalmacija enodušna v vprašanju naziva naše kraljevine.

— Ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je bil dva dneva na odmoru v Aranojevcu, se je vrnil 4. t. m. v Beograd.

— Opozicija in ustava. »Demokracija« meni, da bo boj opozicije proti sprejeti ustavi ravno tako brezuspešen, kakor je bil do sedaj. Opozicija bo seveda še nadalje vpila, da je potrebna revizija ustave, toda to je z njihove strani lažje rečeno, kakor pa storjeno, ker vemo, da je opozicija v boju proti ustavi sicer edina, ne pa glede načina bodoče ustave. Sedanja ustava je za interese celokupnega naroda, dočim se potegujejo opozicijske stranke samo za posamezne dele. Nazori opozicije ne bodo torej nikdar našli odmeva v celokupnem narodu in se zato ne bo moglo tako kmalu govoriti o reviziji ustave. »Demokracija« meni končno, da bodo sedanje opozicijske stranke po dveh letih same zadovoljne s sedanjo ustavo.

— Volilna borba v Zadru. Italijanski meščani kljub vsemu vladnemu pritisku ni bilo mogoče združiti okoli skupne kandidature. Zato sta bili prijavljeni dve listi, vladna z dr. Krekičom in nacionalistična z Aleksandrom Dudanom. Kandidat Jugoslovenov je knez Alfonz Borelli - Vranski. Naša lista služi v afirmaciji jugoslovenstva na zadrskem teritoriju. Za Zader so popravili volilni zakon tako, da se morajo volitve izvršiti v prilogi Italijanov, ker je na teritoriju 10.000 Jugoslovenov in 6000 Italijanov. Odkar so razpisane volitve, kruto preganjanje Jugoslovene italijanska oblast. Tira se jih zlasti s trga in se jih hoče spraviti iz Zadra kar mogoče. Po jugoslovski Dalmaciji pa Italijani svobodno odpirajo trgovine!

— Italija prizna Zanellovo vlado.

— Izpraznjenje Sušaka do 12. t. m. Bakar, 4. maja. Po pogovoru s predstavnik službene Italije je prejel profesor Zanella sotrudnika »Novosti«, kateremu je podal sledečo izjavo: Dobil sem garancije, v katere trdno verujem in upam, da bom do 15. t. m. zamogel prevzeti na Reki vlado. Sušak bo izprazen in v njega bodo vkorakale jugoslovanske čete do 12. t. m. Italija sedaj priznava reške volitve, pri katerih je zmagala moja stranka. Naglašam ono, kar sem rekel že leta 1918, da je Reka brez Jugoslavije brez življenja in da ni računati na uspeh, če ne bodo skupno sodelovali na Reki Jugoslovenci in Italijani. Računam z jugoslovanskim elementom na Reki kot vezjo z Jugoslavijo. Ko prevzamem na Reki vlado, bo moj prvi akt, da zasigram vsem beguncem, brez razlike narodnosti, svoboden povratek. Moja glavna naloga bo, da odstranim iz Reke tute elemente in da preprečim, da bi postala Reka zatočišče raznih zločincev. Reška konstituenta bo takoj izdelala novo ustavo, nato pa se bodo takol vršile volitve. Za sedaj bom vzdržal na Reki red in mir z italijanskim vojaštvom, ker je tako žalihog ugotovljeno med Italijo in Jugoslavijo v rapalskem miru. V ta namen pa bom zahteval samo zanesljivo in sigurne čete, teh pa tudi samo toliko, kolikor jih je — neobhodno potrebno. Te italijanske čete bodo ostale na Reki samo toliko časa, dokler ne organiziramo lastne straže. Prišel sem v Jugoslavijo, ker je zame življenje v Italiji in na Reki nesigurno in ker niso spoštovali pisemsko tajnost. Naglašam, ponovno, da bodo Jugoslovenci pod mo-

nam dr. Burton povedal za zalogo sadro. Kontreadmiral je dal takoj ukaze, ladja je odplavala na morje in je pripeljala čez nekaj ur kose, ki sem jih dal takoj žgati. Tako sem dobil sadro, napravil sem maslo in sem začel z raztelesenjem. Generala Bertrand in Monthon, Marchand in izvrševalci oporoke so bili pri tem mučnem delu skupaj s sili pri Thomasom, Reardon, nekaj oficirji, Mathieujem, Livingstonom, kirurgom indijske stotnije in osmimi drugimi zdravniki, ki sem jih povabil.

Napoleon je zapustil svoje lastne raznim členom svoje rodbine: zato so ga ostrigili. Cesar je zelo shujšal od svojega prihoda na Sv. Heleno: niti za četrtino ni bil tak, kakor je bil prej.

Obraz in telo sta bila bela in brez spremembe, brez mrtvaškega izraza. Izraz obličja je bil precej lep, oči zaprte: lahko bi se bilo rekel, da cesar ni mrtev, ampak da spi v globokem spanju. Njegova usta so ohranila nasmeš in na levi strani so bila nategnjena v neprisljen smehljaj.

Napoleon je bil izpostavljen v mali spalnici, ki je bila v ta namen predelana. Bila je preoblečena s črnim suknom, ki so ga prinesli iz skladišča indijske stotnije v James Townu. Ta okolnost je izdala prebi-

jo vlado na Reki popolnoma sigurni. — Zanella je vzel laskavih besedah govoril o Jugoslaviji. Komisije, ki imajo izvršiti razmejitve med Reko in Jugoslavijo, se nahajajo že v Opatiji.

— Beogradske glas o francoski politiki napram naši državi. »Tribuna« konstatira, da se je francoska zunanja politika napram naši državi precej spremenila. Sicer nam je pariška vlada v splošnem še naklonjena, toda vseeno je treba omeniti, da se je pričela francoska politika orijentirati v drugi smeri. To smo videli že v našem konfliktu z Italijo, ko je francoska vlada v Parizu stala na naši strani. V Rimu pa je držala z Italijo. Tudi v naših odnošajih z Belgijo igra francoska vlada dvojno vlogo: v Parizu je za nas, v Sofiji pa proti nam. Tudi v Karlovi aferi se ni razjasnila vloga Francije. Iz tega sledi: Ako se Francija postavi na stališče realne politike, moremo storiti to tudi mi. Predvsem pa je potrebno, da imamo pripravljeno vojsko, da moremo videti v inozemstvu našo pripravljenost za varovanje naših interesov.

— Napadi na Clemenceauja in Tardieuja. V »Matin« je naperil g. Lauzanne pod naslovom: »Obtožba« oster napad na Clemenceauja in Tardieuja, katerim očita, da sta 3. marca 1919 vedoma zamolčala zbornici v Washingtonu od 39 senatorjev sprejeto resolucijo, naperjeno proti zvezi narodov in v kateri pravijo, da se zavzemajo za sklep miru, ki ga bo v vsaki obliki odobril senat. Clemenceau in Tardieu sta bila o tej resoluciji obveščena potom gospoda de Chamburua, ki je zastopal ameriškega poslanika. Vedela sta torej, da Amerika mirovne pogodbe, ki sojskločpali zavezniški, ne bo priznala, marveč samo mirovno pogodbo, ki bi se sklenila direktno med bivšimi sovražniki in Ameriko. Gospod Lauzanne vprašuje, dali sta Clemenceu in Tardieu poročala o tej ameriški noti na konferenci zavezniških pooblaščenecv za zunanje zadeve. V zbornici je izjavil Clemenceau, čeprav je moral biti prepričan ravno o nasprotnem, sledeče: »Z vsjo gotovostjo računamo na to, da bodo ratificirale našo mirovno pogodbo tudi Zedinjene države.

— Mobilizacija v Franciji. Prvi dan mobilizacije letnika 1919 je minul brez vsakega pripetljaja.

— Novi nemški poslanik v Varšavi. Za nemškega poslanika v Varšavi je določen legacijski svetnik Schoen, sedaj pridružen nemškemu poslanstvu na Dunaju. Schoen je bil svojočasno bavarski legacijski svetnik v Petrogradu.

— Vsenemci in združitev Avstrije z Nemčijo. Avstrijsko - nemška ljudska zveza v Berlinu je priredila veliko svečanost v priložnost ugodnega plebiscita na Tirolskem. Predsednik zveze, ki je tudi predsednik državnega zbora, Loeb, je imel dolg govor, v katerem je proslavljal avstrijske Nemce, ki se hočejo na vsak način združiti z Nemčijo. Tirolci so pijonirji vsenemške misli in njim morajo slediti vse avstrijske dežele. Ako bodo vsi Nemci edini, bo kmalu zopet vstala Velika Nemčija.

— Samouprava otoka Malte. Na Malto se je izvršila na svečan način proslava uvedbe nove ustave, ki daje otoku popolno avtonomijo. Novo upravo otoka sestavlja poslanska zbornica, 32 poslancev, nadalje senat s 17 senatorji. Upravi načeljuje sedem ministrov. Uvaja se splošna volilna pravica, pred sodiščem pa uživa italijanski jezik iste pravice kakor angleški.

— Komunistični nemiri v Palestini. Po poročilu angleškega kolonialnega ministrstva je prišlo v židovskem delu Jaffe med židovskimi komunisti in arabskimi delavci do spopada. Nekateri trgovine so bile oplenjene. Nemir so se prihodnji dan ponovili, vsled česar so morale stopiti v akcijo čete in oklopni avtomobili. Trideset židov in deset Arabcev je bilo usmrčenih, 142 židov in 37 Arabcev pa ranjenih. 66 oseb je bilo aretiranih. Sedaj vlada mir. V Jeruzalemu je proglašeno obredno stanje.

valstvu otoka bolezni in smrt Napoleonovo. Ko so prebivalci in uradniki videli, da se prevaža toliko blaga, so vpraševali, čemu je to potrebno. Niso zvedeli, čemu. Radovednost je rasla, postala je splošna, najčudovitejša vesti in najbizarnejše povesi so se začele širiti, ko je neki Kitajec izdal tajnost. Temu je sledil en sam vzkljak upresenečenja: vsak je bil kakor ukopan: »Kaj? General Bonapart, da je bil težko bolan? Saj so nam rekli, da mu je dobro!«

Truplo, ki ni moglo biti balzamirano, ker ni bilo potrebnih priprav, in ki je bila njegova belota v resnici čudovita, je bilo položeno na preprosto posteljo, okrašeno z malimi, belimi zastori, ki so nadomeščali sarkofag. Plašč iz modrega blaga, ki ga je imel Napoleon v bitki pri Marengu, je bil odeja. Noge in roke so bile proste. Na levi strani je imel sabljo, na pravi križ. Nedaleč od trupa je bila srebrna vaza, v nji sta bila srce in želodec, ki sem ju moral tja položiti. Za glavo je stal oltar, kjer je duhovnik v koretlju in štoli čital molitve. Vsi iz cesarjevega spremstva, častniki in sluga so v žalnih oblekah stali na levi strani. Doktor Arnott je bdel pri trupu, ki mu je bilo izročeno v varstvo na njegovo osebno odgovornost.

Iz naše kraljevine.

— Poskuben atentat na ministra. Minister za notranje stvari Milorad Drašković je bil zvečer 3. t. m. na demokratski zabavi pri »Kolarcu«. Okoli 23.30 ponoči je minister zapustil zabavo in hotel oditi domov. Ko je sedel v svoj avtomobil, ki je bil odprt, in ko je hotel avtomobil odpeljati, je naglo prišlo k avtomobilu neznan mladenič in naperil revolver na ministra. Ker pa je bil kraj dobro razsvetljen, je minister Drašković še pravočasno opazil napadaleca ter je imel še toliko časa, da ga je udaril s dežnikom po roki, v kateri je držal revolver. V tem trenutku se je avtomobil tudi odpravil. Napadalec je porabil ta trenotek za pobegnil skozi Pozorišno ulico. Na ulici ni nihče zasledil, ker v trenutku napada na vsem trgu ni bilo nikogar. Minister Drašković je našel vrnil domov, kamor sta kasneje došla upravnik mesta in načelnik mestnega okraja, katerima je minister opisal napadaleca. Po ministrovih podatkih je bil napadalec mlad in rdečkast človek, popolnoma korektno obločen. Policijsko zasledovanje, ki je bilo takoj nato odrejeno, je bilo brez uspeha.

— Službeni čas državnih uradnikov. Beograd, 5. maja. Z današnjim dnevom stopi v veljavo odredba ministrskega sveta, ki je določil službeni čas za državne uradnike od 7. zjutraj do 1. pop.

— Prepovedan časopis. Notranje ministristvo je prepovedalo v naši državi list »Črnogorski Glasnik«, ki izhaja v Karbu v Severni Ameriki in pri naša neresnične in tendenciozne vesti o razmerah v naši državi.

— Redarji v sporazumu s tihotapci in verižniki. Zred sodiščem v Požeji se je vršila te dni razprava proti 17 bivšim redarjem iz Broda, ker so spuščali iz zaporov razne tihotape in verižnike, da so mogli ti pobegniti v Bosno. Dobivali so za precej masne napitnine. Dva sta bila obsojena na 2 leti, dva na 8 mesecev, eden na 7 mesecev, eden na 3 mesce, ostali na dva mesca, oziroma 6 tednov zopora.

Nedrešena domovina.

— Vest o odstopu občinskega sveta v Idriji. Prejeli smo tole-pismo: Pred nedavnim časom ste prinesli v svojem cenj. dnevniku (menda po »Jutru«) vest, da je idrijski občinski odbor odstopil vsled slabega gospodarstva v občini. Da ne bi občinstvo bilo slabo poučeno, blagovolite stvar pojasniti v tem zmislu, da je bil občinski odbor idrijski razpuščen že med vojno na inicijativno lokalceval in bil imenovan za gerenta sedanji narodnjak in takratni nemškutar dvorni svetnik Pirnat, ki se je pa kmalu umaknil znanemu katehetu Osvaidu. Ta je med vojno delal z občinskim denarjem kot svinja z mehonom in s Pirnatom vred podpisal kakega pol milijona vojnega posojila. Tudi z aprovizacijo se je Osvaid ljudstvu tako zameril, da je bil na splošno zahtevo takoj ob prevratu odstavljen. Ljubljanska deželna vlada je imenovala za gerenta biv. župana Štravs in mu postavila gerentski svet, obstoječ iz dveh zastopnikov posameznih strank. Ko so prišli Lahi, so kmalu razpustili gerentski svet, če tudi so imeli v gerentu Štravs mehko orodje, in imenovali občinskega komisarja, sprva kapetana Brunija, ki je znal vsaj nekaj nemščine, kasneje pa častnika Brigantija, ki zna samo laški. Ta si je kasneje izbral nekaj svetovalcev iz takozvanih neutrancev, pa jih niti sam ni resno smatral za take, še manj pa prebivalstvo, ki se čuti oropano najprimitivnejše državljanske pravice, ker ne sme samo voditi občinskih poslov po izvoljenem občinskem odboru. Kako je z občinskim gospodarstvom, pri sedanjih razmerah seveda ni možno dognati. Vest o odstopu občinskega odbora idrijskega je torej mistifikacija.

Nekaj ur je ljudska množica polnila vse vhode in se je rinila v sobo, kjer je bil mrlič. Odprli so jim: šli so noter, pogledali so mrtvo telo, brez hruma, brez šuma, v pobožnem molku. Stotnik Croquat, ordonačni častnik longwoudski, je pazil na red, ki so se ga vsi držali. Častniki in podčastniki 20. in 66. polka so bili najprej na vrsti — za njimi drugi. Vsi so občutili to, kar vzbujala nesrečno junaštvo v pogumnih srh.

Še večji naval je bil drugi dan. Vojski, prebivalci, vsi so prišli, vsi so se gnetli. Celotno dame se niso zmešale za prepoved in trud in so prišle, da bi vidile mrtvega cesarja. Smešna prepoved jih je zadržala, da jih ni prišlo več: vrbe pa so bile obtrgane, do kamor je segla človeška roka. Sir Hudson je bil blede od jeze. Toda prestopnikov je bilo mnogo iz vseh slojev: ni mogel divjati. Maščeval se je zato s tem, da je prepovedal dostop k grobu, ki ga je dal obdati z barikado in je pri njem postavil dvojno stražo in še 12 vojakov s častnikom. Ta straža je baje imela tu stati za vselej.

Sir Hudson Lowe je položil Napoleona v grob. Njegova uloga je bila končana.

(Konec.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Izjava jugoslovanskega učiteljstva o Primorju.

— Trst, 5. maja. Vršila se je deseta učiteljska konferenca, na kateri je govoril imenom jugoslovanskega učiteljstva Ferdinand pl. Kleinmayer. Rekel je: »Slovenski in hrvaški učitelji žele biti prav razumljeni in zato hočejo, da se vzame na znanje njihova odkrita simpatija za italijanski narod, ki bo, močan, plemenit in pravičen, gotovo hotel dovoliti boljše bodočnost in olajšati svobodni razvoj kulturnim silam jugoslovanskega prebivalstva in primerno zboljšanje in razširjenje njegovega šolstva. Slovenski in hrvaški učitelji izražajo svoj trdni sklep, da hočejo iskreno izpolnjevati svojo težko nalogo po duhu zakonov domovine. K temu jih dovaža že ljubezen in spoštovanje do velikega italijanskega naroda. Ho-

čejo gojiti tudi krepko kolegialnost do italijanskih tovarišev. V ljubezni do domovine, do šole in svojega poklica hočemo odsejati svoj čilo izvrševati svojo mislijo, upajoč, da bo uspeh boljše kakor v preteklosti kronal naše kulturno delo v naročje velike matere svoje kulture, Italije.« Sledilo je živahno ploskanje in pritrdjevanje. Zastopniki oblasti segajo Kleinmayeru v roke in čestitajo. — »Edinost« dostavlja k temu govoru: »Skoda le, da je radi iskrenosti naša glava trpela iskrenost izraza, kateri ni nič bolj nasprotno nego pretiravanja. Ali se dobre misli zares niso dale povedati drugače, zlasti glede na to, kar se v imenu Italije godi proti našim šolam in učiteljem v Istri.

Londona konferenca.

— d Pariz, 5. maja. Posebni poročevalec Agence Havas javlja iz Londona: Vrhovni svet je večeraj od 9.30 zvečer zboroval do polnoči

in dosegel popoln sporazum. Zapisnik se podpisuje danes ob devetih dopoldne. Ob enajstih bodo delegacije zapustile London.

Antantni ultimati Nemčiji.

— d Pariz, 5. maja. Posebni poročevalec Agence Havas javlja iz Londona: Redakcijski odsek je še le ob 1.30 zjutraj določil končno veljavno besedilo note, ki jo jutri zvečer odposlje raperacijska komisija komisiji za vojna bremena. Po drugi strani pa bo vrhovni svet s posredovanjem svojega predsednika Lloyda Georga nemškemu poslaniku v Londonu naznanil sklepe, ki so bili že prej storjeni in ki so jih v nočni seji podpisali zastopniki zavezniških vlad. Poleg nemških kršitev vsebuje nota še nastopne

točke: 1. vojaške ukrepe v zvezi z zasedbo ruhrskega ozemlja. 2. Raperacijska komisija pozivlje nemško vlado, naj najkasneje do 6. maja notifikira plačilne pogoje in jamstva za izplačilo nemških dolgov. 3. Poziv nemški vladi, naj to do 12. maja sprejme in 4. naznanilo, da bodo vojaški ukrepi na kopnem in na morju trajali tako dolgo, dokler ne bi Nemčija izpolnila vseh svojih obveznosti. Poleg tega se antantne vlade obvežejo, da Nemčiji v nobenem oziru ne bodo popustile od določene vsote odškodnine.

Vladna kriza v Nemčiji.

— d Berlin, 5. maja. Kakor pišejo berlinski listi, ki z ozirom na zunanje politični položaj zahtevajo čim najhitrejšo rešitev vladne krize, bo ostala podlaga kabineta neizpremenjena. Kakor piše »Vossische Zeitung«, je zadnje dni neka zelo vplivna osebnost poizkušala, da bi pridobila večinske socialiste za to, da bi vstopili v koalicio. Vsi ti poizkusi pa so se izjalovili. »Vorwärts« omenja Stresemanna kot moža, o katerem se največ govori, da bi postal državni kancelar in minister za zunanje zadeve. »Volkszeitung« pa imenuje za to mesto dosedanega poslanika v Parizu dr.

Mayrja, ki pa, kakor pišejo nekateri drugi listi, gotovo ne bo sprejel imenovanja.

— d Berlin, 5. maja. »Berliner Tageblatt« javlja, da je Stresemann izjavil zastopniku pariškega »Journala«, če bo postal minister, bo mislil samo na ustanovitev splošne gospodarske antante med narodi in v njenem okvirju industrijsko in gospodarsko sodelovanje med Francijo in Nemčijo. To bo pripravil potem dogovorov z državniki, voditelji gospodarske politike in voditelji strokovnih organizacij obeh držav.

Ustaja v Zgornji Sleziji.

— d Vratislava, 5. maja. Wolffov urad poroča: Korfanti se je snoti proglasil za civilnega in vojaškega guvernerja v Gorenji Sleziji.

— d London, 5. maja. Na koncu seje vrhovnega sveta se je Briand v imenu vseh zavezniških zahvalil Lloydu Georgu ter izjavil: Znanja avtoriteta Lloyda Georga je doseгла, da so vse zadeve dobro končale. Preživeli smo, je nadaljeval Briand, hude, celo vznemirljive trenutke. Vendar pa smo vsled bistroumnosti belgijskih prijateljev spravili duha grofa Sforze in pravičnosti japonskega zastopnika premagali vse viharje. Medzavezniška vzajemnost je izšla iz konference še bolj ojačena. Obžalovali bomo, da bomo morali uporabljati silo. Preverjeni smo, da bo Nemčija z ozirom na soglasno voljo zavezn. razumela, da se mora udati. Lloyd George se je zahvalil ter izrazil prepričanje, da so zavezniški blizu svojemu cilja. Zavezniški imajo vzrok, veseliti se, ker so premagali vse težkoče. Končal je z besedami: Ako ostanemo vsi složni, bomo mogli poziviti Evropo.

— d Varšava, 4. maja. Voditelji stavkovnega gibanja v Gornji Sleziji so poslali vrhovnemu svetu brzojavko, v kateri izjavljajo: Medzavezniška komisija je s tem, da je Poljakom prisodila dva okraja in na ta način kršila določbe mirovne pogodbe glede glasovanja po občinah, skrajno ogrožila delavsko prebivalstvo. Da dajo temu ogorčenju izraza, so nastopili delavci stavko, ki se je razširila na vse rudnike in na večino razlžov. Skupščine stavkajočih delavcev nam naročajo, naj sporočimo vrhovnemu svetu, da se pod nikakim pogojem ne vrnejo pod nemški jarem, temveč so trdno odločeni, da raje rušijo industrijska podjetja. V zmislu teh želja prosimo vrhovni svet, naj ozemlja z večino poljskih občin in glasov združi s Poljsko.

— d Varšava, 4. maja. Od svojega mesta odstavljani poljski plebiscitni komisar Korfanti, ki se je postavil na čelo upornega gibanja, je imenoval v posebnem proglasu Dolivo za vojaškega voditelja upornikov. Ta postavlje prebivalstvo, naj ohrani mir in red in napoveduje ostre kazni za rop, skrunjenje in tatvine. Smrtno obsodbe ne potrebujejo potrdila. Vrhovni poveljnik upornikov Doliva je izjavil v svojem

prvem dnevnem povelju, da svet ne prizna izdaja tega ljudskega glasovanja in da mora tedaj Poljska braniti svoje pravice z orožjem v roki. Za to napoveduje, da se morajo nemške tajne vojaške organizacije z neizprosno strogostjo razorožiti, a proti mirnemu nemškemu prebivalstvu je postopati z vso mogočo znano toleranco. Napram zavezniškim oblastim naj se potopa lojalno in se je izogiba vsakršnim konfliktom z njihovimi četami.

— d Berlin, 4. maja. Odsek za zunanje posle se je sestal danes dopoldne k pogovorom o položaju v Gornji Sleziji. Državni minister zunanjih poslov dr. Simons je o položaju v Gornji Sleziji poročal med drugim nastopno: Položaj se je poostiril in je izredno resen. Uporniki imajo v svoji oblasti vse industrijsko ozemlje, kakor tudi okraje Pština, Rybnik in vzhodni del okrožja Ratibor. Nemški uradniki se sicer nahajajo na svojih mestih, toda ne vrše nobenih funkcij več. S svojih mest so bili izgnani vsi nemški ravnatelji rudnikov in delavnic. V Katowicah so večeraj francoske čete pregnale poljske oddelke. Pri tem sta bila ubita dva francoska častnika. Okrožje Mindenburg, mesto in deželo so zasedli Poljaki. Poljaki so izborni orožniki. Okrožje Bytarn: Podoželsko ozemlje se nahaja popolnoma v rokah Poljakov, ki nosijo deloma poljske uniforme. Število poljskih upornikov v Bytarnu sodijo na kakih 6000 mož. V okrožju Rybnik je prišlo do spopadov med ustaši in italijansko četo, pri katerih je bilo po poročilu medzavezniške komisije ubitih dvajset Italijanov, med njimi dva častnika in en podčastnik. Razen tega je bil beje polkovnik grof Bernizco težko ranjen. Ravnatelj Gamse fiskaličnega rudnika Žukov in njegov asistent sta bila ustreljena. Veliko število talcev je bilo ujetih in odpeljanih. Po doslej došlih, še ne potrjenih poročilih iz Opol, so Italijani zopet zavzeli Rybnik. Okrožje Pština: po poročilih medzavezniške komisije je bil na cesti Pština težko ranjen neki italijanski častnik. Glivice se nahajajo v poljskih rokah. Mesto Tarnovice imajo zasedene francoske čete. Lubljinec je obkoljen od upornikov. V olešovsko okrožje so vdrli Poljaki. — Odsek se je nato bavil s temi poročili. Pogajanja so bila tajna.

Poljska in Ukrajina.

— d Varšava, 5. maja. Ukrajinska diplomatska misija je naznanila poljski vladi, da bo vlada Ukrajine z ozirom na to, da se je

politični položaj izpremenil, zapustila ozemlje poljske republike in razpustila svoje oficioelno zastopstvo na Poljskem.

Izid občinskih volitev po deželi.

Novo mesto, 5. maja. Izid današnjih občinskih volitev: Oddanih 349 glasov. Prva lista (državnih železničar-skih in zasebnih nameščenec v vpo-kojencev) 178 glasov (12 mandatov), druga lista (meščansko-gospodarska stranka) 171 glasov (12 mandatov). Po strankarsko političnem opredeljenju je od 12 voljenih odbornikov prve liste: JDS 9, SLS 2, NSS 2; od 12 voljenih odbornikov druge liste: JDS 5, SKS 7. Od vseh 24 izvoljenih odbornikov pripada po strankarsko političnem opredeljenju: JDS 13, SLS 2, SKS 7, NSS 2.

— Krško, 4. maja. Vpisanih volilcev 1105, oddanih glasov 562. JDS 130 (8), SKS 200 (11) in SLS (13). Dosedaj je bila občina v rokah klerikalne stranke Padla je torej tudi ta klerikalna trdnjava! — Trzin, 4. maja. Volilnih upravičencev 492, oddanih glasov 462. Gospodarska stranka 125 (7 odbornikov), Delavska zveza 119 (6 odbornikov), Obrtna zveza 75 (4 odbornike), JSDS 143 (7 odbornikov). — Trata, 4. maja. Volilnih upravičencev 459, oddanih glasov 318. SLS 186 (14 odbornikov), JDS 132 (10 odbornikov). — Vodice, 4. maja. Volilnih upravičencev 409, oddanih glasov 312. SLS 135 (10 odbornikov), Skupina malih posestnikov, kočarjev in delavcev 112 (9 odbornikov), SKS 65 (5 odbornikov).

— Rajhenburg, 4. maja. Izid občinskih volitev: SLS 101 (11 odbornikov), napredna gospodarska stranka in JDS 45 (5 odbornikov).

— Kapela, 4. maja. Izid občinskih volitev: SLS 76 (10 odbornikov), JSDS 52 (6 odbornikov).

— Rigonci, 4. maja. Izid občinskih volitev: SKS 10 odbornikov.

— Videm, 4. maja. Izid občinskih volitev: Oddanih glasov 221. Od teh so dobili SLS 114 glasov (8 odbornikov), JSDS 71 (5 odbornikov) in SKS 36 (3 odbornike).

— Laze, 4. maja. Oddanih glasov 70. Od teh sta dobili SLS 39 (9 odbornikov) in SKS 31 (7 odbornikov).

— Dobje, 4. maja. SLS 16 odbornikov. (ena lista).

— Imeno, 4. maja. Oddanih glasov 109. Od teh sta dobili: SLS 46 (7 odbornikov), SKS 63 (9 odbornikov).

— Vetrnik, 4. maja. SKS 10 odbornikov (ena lista).

— Gorica, 4. maja. SLS 10 odbornikov (ena lista).

— Grajska vas, 4. maja. Oddanih glasov 54, SLS 25 (5 odbornikov), SKS 29 (5 odbornikov).

— Sv. Jurij ob Taboru, 4. maja. Oddanih glasov 345. SLS 142 (10 odbornikov), SKS 203 (14 odbornikov).

— Sv. Hieronim, 4. maja. Oddanih glasov 138. SLS 100 (11 odbornikov), SKS 38 (5 odbornikov).

— Vransko, 4. maja. Oddanih glasov 168. SLS 49 (5 odbornikov), SKS 62 (6 odbornikov), JDS 5 (5 odbornikov).

— Braslovce, 4. maja. Oddanih glasov 346. SLS 167 (12 odbornikov), SKS 169 (12 odbornikov).

— Polzela, 4. maja. Oddanih glasov 266. SKZ 177 (12 odbornikov), JDS in Kmetijsko delavska zveza 89 (4 odbornike).

— Marja Reka, 4. maja. Oddanih glasov 76. SLS 31 (4 odbornike), Gospodarska skupina 45 (6 odbornikov).

— Prekopa, 4. maja. Vložena samo ena lista SKS.

— Mozirje, 4. maja. Volilnih upravičencev 122, oddanih glasov 113. Prva kandidatna lista pod imenom Rudolf Pevce 74 (11 odbornikov), Narodno - gospodarska stranka 39 (5 odbornikov).

— Mozirje (okolica), 4. maja. Oddanih glasov 196. Stranka krščanske okolice 104 (13 odbornikov), Kmetijsko - delavsko - obrtna stranka 39 (5 odbornikov).

— Ljubno, 4. maja. Oddanih glasov 248. SLS 85 (8 odbornikov), Kmetijsko-delavska zveza 163 (16 odbornikov).

— Kokarje, 4. maja. Oddanih glasov 147. SKZ 93 (10 odbornikov), Nestrankarska kandidatna lista 54 (6 odbornikov).

— Vodranci, 4. maja. Volilnih upravičencev 114. Oddanih glasov 93. SKS 40 (4), SKZ 53 (6).

— Frankovci, 4. maja. Volilnih upravičencev 118. Oddanih glasov 108. Gospodarska kmetijska in delavska stranka 43 (6), SLS 65 (10).

— Velika Nedetja, 4. maja. Volilnih upravičencev 136. Oddanih glasov 105. JSDS 56 (9), SKZ 49 (7).

— Hum, 4. maja. Oddanih glasov 86. SKS 28 (3), SLS 58 (7).

— Litmerk, 4. maja. Oddanih glasov 133. SKZ 92 (11), Krščanska kmetijska delavska skupina 41 (5).

— Obrež, 4. maja. Oddanih glasov 176. Napredna gospodarska stranka 49 (4), Stranka delavcev in malih posestnikov 18 (2), SKZ 109 (10).

— Šalovci, 4. maja. Oddanih glasov 62. SKZ 47 (8), JDS 15 (2).

— Vitanje, 4. maja. Oddanih glasov 94. SKS 57 (10), SKZ 37 (6).

— Vičanci, 4. maja. Oddanih glasov 66. Dosedanji občinski zastop 49 (12), Kmetijska delavska zveza 17 (4).

— Brebrovnik, 4. maja. Oddanih glasov 160. SKZ 133 (13), JDS, SKS in Delavska stranka 27 (3).

— Cvetkovi, 4. maja. Oddanih glasov 119. Neodvisna skupina 29 (4), SLS 29 (4), Napredna gospodarska stranka 41 (8).

— Spodnja Poljskava: 8 soc. demokrati, 8 Gospodarska stranka.

— Črešnjevec: 5 SKS, 5 klerikalci, 6 socialni demokrati.

— Bresje: 5 SKS, 5 klerikalci, 5 občani Spod. Poljskava.

— Cigonce: 5 JDS, 5 SLS.

— Črmljenšek: 5 SKS, 11 SLS.

— Sp. Gušteraj: 5 SKS, 5 SLS.

— Pekel: kompromisna lista JDS, SLS in NSS 8, soc. demokrati 8.

Narodno gospodarstvo.

— Ukinjenje brzovlakov. Zadnje dni so novine prinesle vest, katero je cela naša javnost sprejela upravičeno z veliko nevoljo. Vest se tiče železniškega prometa. Med Prago in Trstom ter med Prago in Zagrebom so bili že dalj časi v prometu brzovlaki, ki so vozili trikrat na teden v obeh smereh. Po vojski so dolgo časa vladale kakor drugod v nasledstvenih državah, tako tudi pri nas, naravnost žalostne prometne prilike. Za bližnji promet je končno še šlo. V daljšem prometu pa je zadelo vsakogar, ki je moral na pot v inozemstvo, naravnost strašno, ker je bilo treba presedavati celo za razmeroma kratke razdalje po cele dneve v vagonih. Bilo je pravo trpinčenje potujočega občinstva, ki je trpelo izgubo denarja, časa in zdravja. Poleg tega so praznovati tiste čase zlasti na način mejah pregledovalni organi raznih vrst pravcate beneficije v gnajljenju potnikov. Verizniki pa so bili pri vsem tem le prevečkrat ugodniki. Vse se je odlašnilo, ko se je izboljšal promet in smo tudi v naše kraje pred vsem po za-slugi Čehov, dobili lepe in dobre zveze z brzovlaki. Nekaj časa je šlo tudi preko naših mej precej zadovoljivo. Kmalu pa so pričele velike zamude pri teh brzovlakih. Na severni in južni naši meji se je začel uveljavljati »blagodejni« vpliv različnih obmejnih organov. Zamude po eno, dve, tri ure so prišle na dnevni red. Za poslovanje teh

oblastnikov, ki širijo žalostno savo o naših razmerah dannadan po celotnem svetu, ni bil čas nikdar predrag. Prišlo je zadnji teden tako daleč, da so vlakci zamudili po pet ur. Ne vemo, čigava briga bi morala biti pri nas, da bi se bilo naredilo konec tem nevihtnim razmeram. Dejstvo je, da se to ni zgodilo in da nas je zadela pred vsem svetom sramota, da je moralo inozemstvo poseči vmes ter ustaviti promet z brzovlaki. Ob času, ko čitamo, da se vsepovsod izboljšuje osebni promet z uva-žanjem novih brzovlakov in celo Avstrija, ki večno trpi pod pomanjkanjem premoga, uvaja nove ekspresne zveze, smo morali doživeti pri nas ukinjenje edine dobre zveze, katero smo imeli z inozemstvom. Kako stojimo pred velikim svetom? Kdor resnično ljubi svojo domovino, mora globoko obžalovati, da je moglo priti do takih dogodkov valed bagatelnih dnevnic, za katere menda pri celi stvari gre. Kakor smo poročali, se je promet z brzovlaki že zopet vpo-stavil, madež pa je ostal. Dolžnost vseh naših javnih faktorjev je, da se zgane-joinapazijo za bodočnost, da ne doživimo več tako grdihi polomiji. Čas je tudi, da se prerinemo do malo več zmisla za svoj dober sloves. Naše carinarstvo je že v blagovnem prometu le predaleč žalostno zaslovelo. Res odveč je bila zadnja benefična predstava v osebem prometu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. maja 1921.

— Protisrbska in protidržavna agitacija se vedno bolj širi, tako da moramo domnevati, da je v tej agita-ciji že res sistem. Kdor v zad-njem času zasleduje politiko naše klerikalne stranke, se ne bo čudil, da stoji na čelu te agitacije po naj-več somišljeniki in somišljenice SLS. Tudi pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani so klerikalni pristaši operirali s protisrbskimi in protidržavnimi gesli. Ena najagil-nejših klerikalnih agitatoric je bila vpoškojena delavka tobačne tovar-ne Eva Mihevc, stanujoča na Veli-kem Stradonu št. 6. Ta ženska je hodila okrog ter javno govorila ljudem takole: »Srbi so umazanci. Ne potrebujemo teh ušivcev. Kar-rel naj pride nazaj! Oseba te agi-tatorice za nas ne prihaja v poštev, ker vemo, da je bila v to nahuj-ska na. Ako smo njeno ime omenili,

smo to storili zaradi tega, da opo-zorimo merodajne oblasti na daj-stvo, da so protidržavni hujšakci vpregli v svojo službo celo neuke ženske, ker se zavedajo, da se fana-tiziranih agitatoric najložeje in naj-uspešnejše poslužujejo za protidr-žavno propagando, ker jih oblasti ne bodo zasledovale. Nismo prija-telji politike železne pesti, zdi pa se nam, da je vendar že skrajni čas, da bi naše oblasti s primerno ener-gijo nastopile zoper državi sovra-žno gonjo, ki se je v zadnjem času tako silno razpasla in prvi vrsti pač zaradi tega, ker so te oblasti dalej postopale proti vsem prevratnim življenj naravnost z rokavicami. Te popustljivosti mora biti enkrat ko-nec, sicer bo mislil že vsak pote-puh in vsaka vlačuga, da smo ne-kaznovano blatiti našo državo ter-ževati proti vsakemu delu našega

naroda tako kakor v časih pokojne Avstrije.

— Težki časi — še težja bodočnost! Voja vihra nas je dvignila iz domov mirnega, a iskrenega dela v dežele strelnih jarkov, luže in krvi, ki so nam izsesale kipeče mlade moči. Kar se nas je rešilo, smo tu: telo je onemoglo, sila stremljenja pa je medtem rasla v nas. Ostali smo zvesti prisegi, delati za svoj narod in ga voditi do onega cilja, ki so nam ga stavili naši veliki pred-niki. Zato se obračamo na vse ro-doljubne someščane, trgovce, banč-ne in kreditivne zavode in vse dru-gje podjetnike, naj žrtvujejo revnim visokošolcem, ki trpe veliko po-manjkanje v vseh potrebščinah. V ta namen pojdejo v soboto 7. t. m. popoldne akademiki po vseh trgo-vinah, zavodih itd. z nabiralnimi polami nabirat prispevke. Vsa ime-na darovateljev se bodo objavila v časopisu. V nedeljo 8. t. m. dopol-dne bo cvetlični dan, ki ga prirede akademiki sami v spremstvu naših dam. Istega dne — v nedeljo 8. t. m. — zvečer ob 8. se vrši v ta na-men v dram. gledališču predstava zelo zanimive in velike moderne drame »Borba«. S tem se za nas žrtvujejo gled. vodstvo in naši igralci, ker čisti dobiček te predsta-ve je namenjen »Podp. društvu ju-goslov. akademikov v Ljubljani«. Zavedajte se tudi vsi someščani in so-državljanji naše velike misije, ki nam jo nalaga bodočnost našega naroda! — Brez mladine — ni bo-dočnosti! — Podporno društvo ju-goslov. akademikov v Ljubljani.

— Občinske volitve. Dne 3. t. m. so se vršile občinske volitve v okrajnem glavarstvu ljubljanske okolice. Volilo je 36 občin 622 ob-dornikov. Dobili so: JDS 15, SLS 295, SKS 203, NSS 8, JSDS 65 in komunisti 36 odborniških mest. — Izid občinskih volitev v političnem okraju Slovenjgradec: Volilo je 40 občin, 632 odbornikov. Dobili so: JDS 46, SLS 338, SKS 92, NSS 14, JSDS 142 odborniških mest. Vo-litve v dveh obmejnih občinah so bile vsled še nedoločenih mej pre-ložene.

Včeraj, dne 5. t. m. je volilo 31 ob-čin 496 odbornikov in sicer v političnih okrajih Krško, Konjice, Ljutomer, Črnomelj, Novo mesto, Radovljica in po-litična ekspozitura Mozirje (okraj Celje). Dobili so: JDS 16 odbornikov, SLS 257, SKS 132, NSS 9, JSDS 19, komu-nisti 11, neopredeljeni 4, skupaj 448. Neznani rezultati iz dveh občin (Cerklje in Slabinci) ki volita 48 odborni-kov.

— Kaznovanje državi nevarnih de-monstrativnih dejanj. Dne 4. maja t. l. je dobila moč ta-le naredba: Vsako jav-no zasmehovanje, zasramovanje in omalovaževanje države, ustave in za-konov, vojske in posameznih plemen trojinskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, nadalje javnih oblastev in oblastvenih odredb kakor tudi vsako kazanje odpornosti in vsako ščuvanje zoper nje je prepovedano. — Dejanje se je javno storilo, če se je izvršilo na ob-čje dostopnem kraju tako, da ga je opa-zilo več nego dve osebi, ali če se je de-janje izvršilo pred več nego dvema osebama, kolikor ni omejeno na domačo obitelj, ali če se je dejanje izvršilo s tem, da se je tiskovina, drug spis, po-doba, zastava ali znak razširjala ali na obče dostopnem kraju nabila ali razsta-vila. — Ne glede na to, ali se morda uvede kazenskosodno postopanje, ka-znujejo prestopke te naredbe politična okrajna oblastva, oziroma policijska oblastva, z globo od 20 K do 10.000 K ali z zaporom od 24 ur do 3 mesecev ali pa z globo in z zaporom obenem. Globa se steka v ubožni zaklad občine, v katere okolišu se je kaznjivo dejanje izvršilo.

— Pri poverjeništvu za kmetij-stvo v Ljubljani je imenovan za viš. stavbenega svetnika v VI. čin, razredu g. Josip Pelke, doseda-nji agrarni stavbeni svetnik.

— Smrtna kosa. V Rimskih topli-cah je umrla posestnica ga. Uršula Pinter, v Kamniku je umrl odvetnik g. dr. Trampuž gletni sinček Bojan. Počivajta v miru!

— Reška jugoslov. stranka, Za-greb, Gajeva ulica 12/1. Prosim vse be-gunce z Reke in iz Primorja, kateri so vsled italijanske okupacije imeli škodo, da se ti takoj javijo, da se pravočasno stori korake za povrnitev škode. Vsaki posameznik ima pravico ne samo na di-rektno storjeno škodo in tatvino, nego tudi na škodo, katere je vsled tega na-stala.

— Iz Prekmurja. Granična četa s sedežem v Pančevi je te dni zasedla mejo od Pinc do kote 314 (Monastir), občina Hodoš. V sled te zasedbe je naša obmejna finančna straža razrešena svo-je službe.

— Izpopolnitev celjske stanovanj-ske komisije. Za nove člane stanovanj-ske komisije v Celju so imenovani K. Gregorij, hišni pos., M. Čepin, urad-nik in Ivo Šubic, vladni knecipist.

— Udeležnikom za obisk kmetijske razstave v Pragi, ki so se prijavili za skupno potovanje, je treba vidiranih potnih listov, na kar se ponovno opo-zarja. Podrobnosti o vožnji s posebnim vlakom se bodo pravočasno naznanile. Kolikor je znano, odide vlak iz Beo-grada dne 9. t. m. zvečer.

— Dijaški vadiški zbor v Kranju priredi v nedeljo 8. t. m. pred Sokol-sko telovadnico v Kranju ob 16. uri javno telovadbo dijakov in dijakinj pod lastnim vodstvom. Na sporedbu je siste-matična telovadba, orodna telovadba vrst, proste vaje, zlasti lastne dijaške proste vaje. Vstopnina znaša 3, stojanje 1 dinar. Ker je to prvi, najtop te vrste in ker gre čisti dobiček dijaški kuhinji in drugemu domu vabi k mnogo-brojni udeležbi odbor Škole v Kranju.

— Železniški uradnik izginil. Že-lezniški poduradnik Rudolf Kosmač, nameščen v skladišču na mariborskem glavnem kolodvoru, je od nedelje zve-čer neznano kam izginil ter ni nobene-ga sledu za njim. Doma, v Račjem, kjer stanuje njegova družina, se je ka-kor navadno poslovil od svoje žene in petero otrok. Sumi se, da se mu je pri-petila kakka nesreča. Kosmač je velike postave, 42 let star, rujavih brk ter je imel pri sebi 500 K.

— JDS električna zadruga v Šiški. Na dopis »Jugoslavije« z dne 5. t. m. pod zgorajšnjim naslovom se nam po-roča: Zadruga ni nikaka politična in-stitucija, temveč gospodarsko pod-jetje, pri katerem so sodelovali in so-delujejo še danes pripadniki v Šiški bi-vajočih političnih strank. Delovanje v zadrugi je bilo mirno do časa, ko je pri-šel v nadzorstvo Orehek. Ta je pri-šel iz strankarskega rovarjenja, misleč na ta način spraviti trud dela ljudi, ki so se dve leti brezplačno žrtvovali za prepotrebno napravo, pod svoj klubok. Na zadnjem občnem zboru je bila bi-lanca sestavljena od Zveze slovenskih zadrug, kjer je zadruga včlanjena in od večine članov sprejeta, kljub ugo-vorom Orehka. Navzočim članom so se ugovori Orehka proti bilanci od točke do točke pojasnili. Načelstvo in bivše nadzorstvo je izjavilo in izjavlja, da se revizije ne boji. Zakaj ni bil Orehek iz-ključen na občnem zboru, odgovarja-mo, iz enostavnega razloga, ker ima po pravih skladu o tem sklepati načel-stvo. Razloge, zakaj je bil izključen, smo navedli že v zadnjem dopisu. Proti sklepu načelstva je bila dana Orehku glasov zadržanih pravil prosta pot pri-tožbe na izredni občni zbor. Zakaj te-ga ni storil, bo sam najbolje vedel. V pomirjenju članstva že danes izjavlja-mo, da so vsa Orehkova naloževanja brez vsake podlage in se bode to v nai-krajšem času izkazalo, vsaj je Orehek vložil ugovor proti bilanci in sodišče bo že potrebno odredilo. Tistikrat g. Orehek, se pa pomenimo natančneje!

— Vozniki za dovažanje ma-terijala za stavbo Sokola I. na trgu Taboru se iščejo. Oglase sprejema Josip Turk, Vidovdanska cesta 3 (Radečkaga cesta) v Ljubljani.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petek, 6. maja: Navaden človek. Red B. Sobota, 7. maja: Navaden človek. Red C.

Opera:

Petek, 6. maja: Carmen. Red D. Sobota, 7. maja: Thais. Red D.

— Gostovanje ge. Irme Polakove. Za svoj jubilej je nastopila ga. Polako-va tudi v vlogi Denize, s katero je svo-jo karijero na našem odru začela. Ope-reta »Mamzelle Nitouche« je pri nas nad vse priljubljena, zlasti pa če igra in poje glavno vlogo ga. Polakova. Zo-pet je dokazala, da je nenadkrjljiva De-niza in da je njen humor danes še prav tako mlad in bogat v domiselkih, kakor nekdaj. V igri je seveda danes na vr-huncu. Občinstvo je bilo zelo hvaležno in aplavza ni bilo konec. Jubilejntka je zopet prejela več cvetličnih daril. Tudi gg. Trbuhič, Rogoz in Plut poleg g. Danila in obeh Danilovk so igrali prav animirano. Obe predstavi »Nitouche« sta bili natlačeno polni.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes, v petek, dne 6. t. m. pevska vaja za moški zbor ob 7., za mešani ob 8. zvečer. Vsi! — O d b o r.

Sokolstvo.

— Sokol I. otvori v nedeljo 8. maja gradbeno delo na Trgu Tabor in svečano zasadi spominsko lipo. Spored: ob 9. dopoldne se zbira članstvo in naraščaj na Ledini. — Ob pol 10. v sprem-stvu godbe obhod po mestu (Komen-skega - Sodna - Dunajska - Selenburgo-va - Kongresni trg - Wolfova - Sent-petersko predmestje - Tabor). Ob 10. na trgu Tabor nastop celotnega društva, zasadištev lopate, spominske lipe, nago-vor brata staroste. Od pol 11. do 12. koncert »Godbe strokovne zveze ju-goslovanskih železničarjev na trgu Ta-bor«. — Vabimo Sokole in Sokolstvu na-klonjeno občinstvo, da se z nami raduje sokolskih uspehov, da z nami proslavi zobljubo nezlozome sokolske volje: z delom za ideje napredka, demokratič-nosti, telesne in moralne izdatnosti, za vzgojo v narodni in državni misli ho-čemo neizprosno vpogniti vse ovire in hočemo doseči novih sokolskih uspehov na lastnem prostoru in v dogledni do-bi v — lastni sokolski zgradbi. — O d b o r Sokola I. in društva za zgradbo.

Društvene vesti.

— Dobrovoljci Jugoslovenakega polka M. G. Tomsk se vabijo na prija-teljski sestanek dne 7. t. m. ob 8. zve-čer v gostilni Belič. Dunajska c. št. 6.

— Društvo nižjih državnih usluž-bencev za Slovenijo v Ljubljani ima v nedeljo dne 8. majnika v hotelu Ilirija »Kolodvorski ulici zborovanje. Zato-

tek ob pol 3. popoldne. Predmet zboro-vanja je izenačenje plač.

— Osrednja Zveza javnih name-ščenec v Ljubljani. Širši odbor O. Z. javnih nameščenecv ima sejo v soboto dne 7. t. m. ob 8. zvečer v običajnem prostoru.

— Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolice naznanja, da se vrši v nede-ljo dne 8. t. m. točno ob 2. v restavraciji Narodnega doma njen sestanek. Prosi se obilo udeležbe. — O d b o r.

Najnovejša poročila.

»PROGRAM SE JE PRIČEL S POŽIGOM BALKANA.«

— Trst, 5. maja. Na velikem volilnem shodu v gledališču »Kos-setti« so govorili kandidati fašis-tov. Menesini je napadal Gio-littija, rekoč, da sedanji ministrski predsednik niti zdaleka ni dorasel nalogam, ki jih mora zmagovalni dra-žavnik velikega naroda. Proti da-našnji vladi bodo vodili fašisti odo-ločno opozicijsko politiko. Za njim sta govorila Suvič in Ba-nelli, ki je povdarjal, da pro-blem, ki ga morajo rešiti, je ta, da utrdimo domovino in vsilijo italijan-sko ime tujini. Zadnji je govoril Giun-ta. Izjavja, da je on tako znan, da ne bo imel posebnega vo-ililnega govora. Moj program po-znate, to je program fašizma. Za-me posebej se je pričel program »požigom Balkana« (Gromovito plo-skanje in kriki). Neki mladenič je bajje hotel protestirati. Odnegli so ga iz dvorane. Potem je nadaljeval Giun-ta: »Danes ne gre le za to, da izvojujemo politični boj, marveč moramo izvojevati narodni boj. Sovražnik stoji par korakov izven mestnega zidovja. Razširila so je vest, da bodo na dan volitev veliki nemiri. To ni res. Fašisti, ki so dra-žali Italijo v svoji roki eno leto, jo bodo držali tudi en dan. Ako se mesto odzove našemu pozivu, bo italijansko. Odmev italijanskega po-razu v Trstu pa bi šel preko gorja in morja. Ne smete pozabiti, da Francija, Anglija in Jugoslavija še niso razorožene.« (Ploskanje.)

O POSKUŠENEM ATENTATU NA NASEGA MINISTRA DRAŠKOVIČA.

— d Beograd, 5. maja. Preiskava o atentatu na ministra Draskoviča še ni dovedla do nobenega uspeha. Dosedaj se ve samo določen potek dogodka sa-mega. »Politika« piše z ozirom na ta dogodek: V uradnih krogih se je več-raj trdilo, da je vlada prejela grozilna pisma povodom razglasitve obznane za pobijanje komunističnega gibanja. Isto-tako je vlada dobila poročilo, da je bilo na komunističnih tajnih sestankih v So-fiji in Zagrebu sklenjeno, da so izvrše v Beogradu atentati na vodilne osebe. Komunisti so sklenili, da se izvršita atentata na ministrskega predsednika Nikolo Pašića in notranjega ministra Milorada Draskoviča, na prvega radi tega, ker hoče posrbiti Jugoslavijo, na drugega pa radi preganjanja komu-nistov.

ZA UREDITEV PROFESORSKIH PLAČ.

— d Beograd, 5. maja. Povedomi ponovne predstave srednješkolskih profesorjev glede zboljšanja njihovega gnotnega stanja je minister za pro-sveto izjavil, da se bodo pri rešitvi uradniškega vprašanja posebno vpoštev-ale zahteve proforskega stanu.

POTEKNITEV KRONSKIH NOVČA-NIC IZ PROMETA.

— d Beograd, 5. maja. Generalna inspekcija finančnega ministristva je naročila pokrajinskim finančnim ravna-lilstvom na ozemlju, kjer so še sedaj v prometu kronske novčаницe po 1, 2 in 10 kron, naj se podaljša rok izme-njave za 15 dni. Zamenjava se bo vršila od 15. do 30. maja ter se bo zaklju-čila z 31. majem. Po preteku tega roka bo ministristvo proglasilo te novčаницe za neveljavne.

BORZE:

— d Praga, 4. maja. Devize. Amster-dam 2583.50, Berlin 110.25, Curih 1288.50, Milan 354, Pariz 576.50, Lon-don 290.75, Novi Jork 72.25, Beograd 207, Bukarešta 119.37, Sofija 87.25, Du-naj 11.37, Varšava 8.37, Zagreb 51.50, Budimpešta 34.12. Valute: nemške mar-ke 110.25, švicarski franki 123.50, ita-lijanske lire 351, francoski franki 573.50, angleški funti 288.75, ameriški dolarji 70.75, jugoslovenski dinarji 200.50, leji 119.37, levi 83.50, avstrijske krona 11.37, poljske marke 8.37.

— d Curih, 4. maja. Devize: Berol-in 8.60, Holandija 199.50, Novi Jork 566, London 22.50, Pariz 44.85, Milan 27.65, Bruselj 44.85, Kodanj 108, Stock-holm 193.50, Kristijanija 87.25, Madrid 79.50, Buenos Aires 180, Praga 7.80, Varšava 0.63, Zagreb 4.03, Budimpešta 2.65, Bukarešta 9.25, Dunaj 1.57%.

Poizvedbe.

— Izgubljenih je bilo od Cerkevno ulice do glavne trafike 2000 kron. Po-šten najditelj naj jih odda v upravništvu »Slov. Narod« proti nagradi.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Bakula in trstje za strope in stene

zdelujem v svoji nanovo ustanovljeni tovarni z najmodernejšimi stroji na električni obrat. V zalogi pa imam tudi po najnižjih cenah

parketne deščice in strešno lepenko

1. jugoslovanska tovarnica „BAKULA“

Josip Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Tel. inturb. 513.

Priznано najboljši portland-cement je

SPLITSKI CEMENT

znamka „TITAN“

Dobavi ga franko vsaka železniška postaja.

Anton Kalan, Škofja Loka.

Otroški stolček,

ki je uporaben tudi za mizico, kupim takoj. Ponudbe pod „Stolček 3123“ na upravo Slov. Naroda. 3123

Proda se umivalnik,

iz trdega lesa, dobro ohranjen, stelaža za jaja in note za harmonij. Ogleda se od 3-5 dnevno. Resljeva c. 24, II. desno. 3148

Exhaustor kupi

Mehanična vrvarna - terilnica - predilnica Anton Sinkovec, Kranj-Grosuplje. Ponudbe na tovarno Grosuplje. 3145

Za kavarno v Mariboru se sprejmejo

dobra blagajničarka, dva mlajša natakarja, prvovrstna kavarniška kuharica in privatna kuharica, izurjena v slaščičarskih izdelkih. Jugoslovanska narodnost. Pogoj. Nastop službe 15. t. m. Ponudbe osebno ali pismeno na: Cesta na Rožnik 5, I. nadstropje, Ljubljana. 3146

Meh. vrvarna - terilnica - predilnica

Anton Sinkovec, Kranj-Grosuplje sprejme za takoj

Izprašanega kurjača.

Ponudbe v tovarno Grosuplje. 3140

Kontoristinja

lahko tudi začelnica, večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se takoj sprejme za stavbeno pisarno. Nasl. v pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 3122

Ruska

mehanična delavnica

in ključavničarstvo

„JAKORJ“

Montaža raznih strojev, remontaža avtomobilov, motociklov in koles (biciklov), poljedelskih strojev in ključavničarska dela.

Naročila se sprejemajo.

Odgovorna dela pod nadzorstvom ruskega inženirja.

Ljubljana.

Karel Kotnikova ulica. Ledina.

Klavirje,

godala, loke, pihala in potrebščine. Strune na drobno in debelo. Specijalitete: Reliance, Back Ends, Elite itd. Popravila iz prve roke, strokovno in cenovno. A. Musič, Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Kupite in berite hudozvočne kratkečasnice

„Poper in paprika.“ Cena 6 kron, po pošti 60 v več. Dobi se v vseh knjigarnah. 2538

Mlada gospodična, večja perfektno slovenske in nemške za vsa pisarn. dela, se takoj sprejme. Ponudbe z zahtevo plače pod „M. P. 3106“ na uprav. Slovenskega Naroda. 3106

Urbo in protje

kupim v vsaki množini. Ponudbe na Viktor Horvat, Radovljica. 3084

Jšče se družabnik

s ca. K 500.000 za večjo trgovino. Cenjene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Družabnik/3092“ do 8. maja.

Išče se poštena in pridna služkinja,

ki zna vsa dela, tudi prati in kuhati, k majhni družini, samo 2 otroka. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3126

V Duplan blizu postaje se da v najem hiša in polje,

pripravna za gostilno, no eventualno se tudi proda. Več se izve pri Ant. Protinik, posestniku v Radovljici. 3143

Sprejme se

v vseh kontorskih poslih izvežbana pisarniška moč, zmožna slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, strojepljiva i. t. d. Ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda pod „Kontor/3096“.

Kdor preskrbi mirni stranki brez

obstoječe vsaj iz ene ali dveh sob za maj ali junij. Pod nagrado. Ponudbe pod „Junij 3059“ na upravo Sloven. Naroda. 3059

Proda se: pisalna miza, dalje miza,

6 stolov iz hrastovega lesa in kuhinjska oprema iz mehkega lesa. Poizve se v Sp. Šiški, državna baraka VII, stanovanje 33. 3078

Proda se spalna soba

in več drugih reči zaradi selitve. Krsnikova ul. 5, vrata 1. 3132

V službo želi vstopiti

pri večjem podjetju vpokojen komercialno izvežban železniški uradnik, prvovrstni tarifar. Ponudbe pod „Tarifar 3129“ na upravništvo Slov. Naroda.

Kupim

4-6 dobre avto piščice, velikost 7000x85 ali približno. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 3134

Pozor! Razprodaja!

Proda se izvrsten šivalni stroj Singer, 2 odeji, 6 zaves, 6 preprog. Ogleda se vsak dan od 2-3 Sv. Petra cesta 36. 3135

Naprodaj kočija,

jako lepa, popolnoma nova, napol krita, s snemajočim kozlom, zraven tudi kočija, dobra za vožnjo in za ježo, z novim rjavim sedlom. Cena po dogovoru. Hotel Beograd, Bled. 3128

3 nadstropna hiša

v Beethovnovi ulici v Ljubljani, prosta davka, z vsem komfortom nap. odaj za 1,750.000 K. Na leto nosi 30.000 K. Vprašati Šterk, Zagreb, Illica 71. 3133

Proda se

prvovrstna mesarija

v sredini mesta Maribora, z večjo množino odjemalcev kakor: zavodov in hotelov. Vprašanja na Anončni in informacijski zavod „VEDEŽ“, Maribor, Slovenska ulica 6. 3141

Stružnica

dobro ohranjena, kompletna, naprodaj. Cena K 15.000. Naslov v anončni ekspedicijski Al. Matelič, Ljubljana. 3107

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica števil. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, pisemski, ovitni inbarvani papir,

Kasele s pisemskim papirjem.

Žrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, umetniške in narodne i. t. d.

Albumi za slike in dopisnice,

Poezijske knjige.

Prodajalka

spretna in trgovsko naobražena, se sprejme pri

F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Medić, Rakovec & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzljavi: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznано najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klij, pleškarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to široko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Razglas

za nabavo drv za kurjavo:

Zaadi tega, ker ni bilo zadostno število konkurentov pri drugi ofertalni licitaciji za nabavo in oddajo 13.310 kubičnih metrov drv Komandi Dravske divizijske oblasti za ljubljansko garnizijo se povabijo interesi, da se udeležijo polnoštevilo na dan 9. maja t. l. v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti, kjer se bode vršila direktna ustmena pogodba.

Pogoji ostanejo kakor do sedaj v veljavi. Iz kancarije Komande Dravske divizijske oblasti E. broj 4316 u Ljubljani.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOZA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena kron 10.—

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 71

Naprodaj krasno posestvo pri Celju.

Od Celja 20 minut hoda po okrajni cesti vodeči tik ob Savinji iz Celja v Laško, leži na hribčku nad cesto; krasno posestvo. Nad 100 let stara gostilna, ker tam je eden najboljših in najlepših mestnih izletov in zaradi krasnega razgleda, je daleč na okrog znana. Razven domačije, obstoječe iz 9 večjih posopij in 8 ha 20 a 94 m² arondirane zemlje, je še 2 ha njiv in travnikov z gospodarskim poslopjem.

Vsa domačija leži na griču, ki tvori južnovzhodni del št. Miklavžkega hriba nad Celjem, torej proti severu krita. Nižji del griča tvorijo sadonosniki in vinogradi z novo moderno vilo nad vinogradom. Višji del hriba obrobja hrastov gozd, razprostrajoč se gori blizu nad Celjem stoječe Miklavžve cerkve in v znožju do okrajne ceste. Pod to cesto je Savinja s plavalščem in kopališčem in tik stoječi most veže občinsko cesto, ki pelje onostran Savinje v bližnje okolice.

Tik te ceste je proga južne železnice, nad progo so deloma z vinogradi in vilami, deloma z gozdom obraščeni holmi, med temi grič z razvalinami slavnega Celjskega gradu, za temi gozdno višje hribovje s Tostom v ozadju. Vse to nasproti domačiji, naravnost očarujoč razgled.

Hiša še nova, enonadstropna spodaj vinske kleti, v pritličju in zgoraj 12 prostorov, tik hiše gospodarsko poslopje s kletmi in stanovanjem za družino in s prostori za gospodarske potrebščine, koncem hiše senčnat gostilniški vrt s prostornim steklenim salonom, nižje taiste druga enonadstropna hiša (majerijska) s 3 sobami in obokanimi kletmi, tik taiste novo zidani konjski in goveji hlev.

Posestvo je pripravno za vinskega trgovca (gostilniška koncesija, spodaj kopališče, postaja za splave, 180 hl vinske posode na razpolago itd.)

Posebno priporočljivo pa je za sanatorij. Še par nadstropij nad hišo, tik stoječe gospodarsko poslopje kot dependanca, v vili in vinogradniški hiši stanovanje za posebne obiskovalce, v majeriji in hlevih pa gospodarstvo.

Cel grič je ves dan v solncu in temperatura vedno za dobro spoznanje milejša. Vsa domačija skupaj tvori vabljiv gaj z divnim razgledom in posebnim mirom, ker ni sosedov v bližini.

Posestvo je naprodaj le narodnjakom, preje in ceneje reflektantom za sanatorij.

Pojasniti daje edinole odvetniška pisarna dr. Jos. Karlovška, odvetnika v Celju.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam ob prebitki izgubi našega nepozabnega pokojnika, gospoda

dr. Alojzija Franko

odvetnika v Gorici

podali toliko dokazov sožalja, izrekamo tem potom iskreno zahvalo. Bog plačaj vsem, ki so ga obiskovali v njegovi boleznini in čutili z nami, ko smo trepetali za njegovo življenje in je izgubili. Prisrčna hvala vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili na zadnji poti. Tistim, ki so mu podarili v poslednji pozdrav prekrasne cvetje in vence, vsem, ki so mu darovali neminljivih, duhovnih darov in vsem tistim, ki so nam tako prijazno in postrežljivo stali ob strani v teh težkih dneh.

Pokojnik izprosi vsem obilo blagoslova.

Ljubljana, 4. maja 1921.

Žalujejo ostali.

Vsem znancem poročamo, da nam je 3. maja 1921 umrla naša mati, oz. stara mati in tašča, gospa

Uršula Pinter

posestnica v Rimskih Toplicah.

Obitelj Alojzija Pinterja, trgovca, Slov. Bistrica.

„Ferdo Pinterja, trgovca, Maribor,

„Marije Krušnik, Nemčija,

Dr. Makso Šnuderl, Maribor,

Marija Pinter, Ljubljana.

Rimske Toplice, dne 4. maja 1921.